

David von Schweinitz

*Evangeliska Dödstankar, Bestående utí Anderíka Betraktelser
Öfwer Christí Lidande, Lämpade til en tröstefull åtanka på
döden, Sammanskrefne Af Furstlige Rådet och Landshöfdingen
David von Schveidnits, Och Öfwersatte på Swenska af C. M. B.*

Tryckte uti Wildiska Tryckeriet, Stockholm 1757.

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Kungl. biblioteket.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Kungl. biblioteket och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/SchweinitzD/titlar/EvangeliskaDödstankar/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb2426071-faksimil>

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Teo.
Uppbygg.
1700-1829

II. 51.

Mag. Samlingens Biblioth. vid Acad.

Schveidnitz, D. von

Evangeliska Dödstänkar,
Bestående uti
Anderska Beträktelser

Öfver
Christi Lidande,
Såmpade til en tröstefull åtanke på döden,
Sammanskräfne

af
Furstlige Rådet och Landshöfdingen
DAVID von SCHVEIDNITS,

Och
Öfversatte på Swenska

af
C. M. Bellman

ant. 993112

STOCKHOLM, Tryckte uti Wildiska Tryckeriet 1757.

Upp. B. 14:

Skrif!

Salige äro de döde, som i HErranom
dö här efter; ja Anden säger, at
de skola hvila sig ifrån sit arbete: ty de-
ras gärningar följa dem efter.

Psal. 90:

Herre! lär oss betänka at wi dö måste,
på det wi måge förståndige wärda.

Til
Min Guldsta Moder,
**Siu CATHARINA
BELLMAN,**

Dediceras
Denna Lilla Öfversättning
Med al Sonlig Wördnad
Af
CARL MICHAEL BELLMAN.

Högtårade Äldste Moder.

Stad Hulda Mor! min Fjäder måla
På denna duk en sådan drift,
Som intet snicker gjort til gift,
Som inga konstner hjälpa pråla,
Som aldrig af omstiften wet,
Som brinner större än den lyser,
Som mer i ord än hjerta synser,
Och heter wördsam tack samhet.

Er ömhet för min framtids lycka
Hwar dag jag nu handgripligt ser;
Och ty, min Mor! at wörda Er
Med alt hwad hålst jag fått, kan tycka,

Jag

Jag anse skal för högsta minst:
Naturens Band sin kraft mål åger,
Men måst Er Gunst och Guldhet måger;
En bör jag den ock glömma minst.

Tillåt då nu en Son tilågna
Er desse Blad som prof af nit,
Min Hulda Mor! Ert sinne fågna
Med litet rön af anwånd slit.

Här är et wärk, som längsen haft
Bland rätta Christna högd och wärde:
Ej under! En de här af lärde
Mot döden gå med Himmelst kraft.

Et Tidhwars nu til ända skridit,
Då wi af HErrans ord ha sedt:
Hwad ångst, hwad qwal, hwad blodig smett
Wår Iesus för wår skul har lidit
En han all wår misgärning bar:
Guds egen Son för Mensthor blöder,
Och så Hans kärlek öfwerflöder,
Att Gud blir ock en blidkåd Far.

Så dyr, så härlig, stor och wigtig
Wår fastelag jag anse bordt:
En har ock det mig muntrad gjordt,
Att efterse, hwad den är pligtig,
Som så lätt winna Skaparns nåd.
En uplyst hjäl kan ej tilstådjas
Af någon ting at högre glädjas,
An denne HErrans magt och råd.

In har ock jag med dubbel fågnad
Förnött härvid en ledig stund,
Alt se vår rätta sällhets grund;
Och den, hwars mildhet tar i hägnad
Så många tusend Mennstjo lif:
Jag ansåg för en får förrättning,
Med detta verkets öfversättning
Alt ha et nyttigt tidsfördrif.

Här lärs, hwad måst kan Mennstjor pryda;
Alt wörda Skaparns högsta Son,
Alt Christligt nyttja tidens lån,
Alt Allwisshetens lagar lyda,
I lugn och stormar lika nögd;
Som Andlig Hjelte döden bida,
Och under Lifsens Furste strida
Mot Utgrund, werld och lustans frögd.

Jag wet hur högt min Mor behagar
Hwad ädelt, rent och gudligt är;
Hur Samwets frid är Henne får,
Hur Hon i all sin wandel lagar,
Alt med sin Gud i wänskap stå:
In hoppas jag, det gunstigt tydes,
Alt med des Namn mit arbet prydes,
Den lusssta winst jag önskat få.

* * * * *
* * * * *

För:

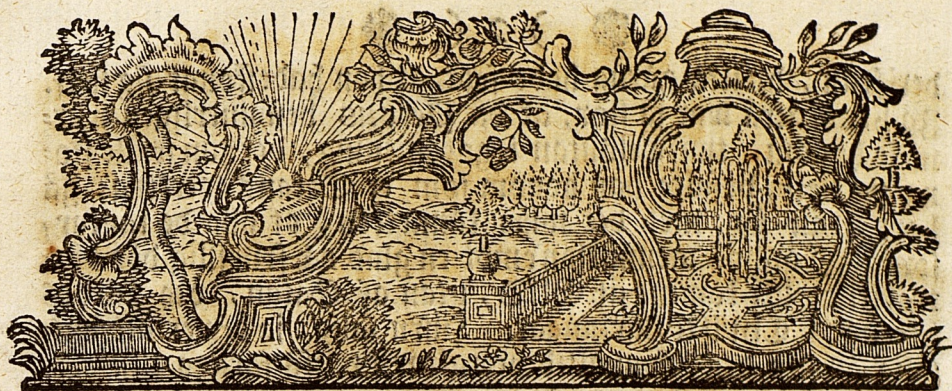
Örtefning

På efterföljande Beträktelser.

- Den 1. Om Påskalambets åtande och
den Heliga Skatwardens
instiftelse Sid. I.
2. Om fotatwagningen och Lär-
jungarnes träta 4.
3. Om Christi dödskamp i ör-
tagården, och huru han wardt
gripen 7.
4. Huru Kristus blir falskeligen
anlagad, slagen, dömd
och förnekad af Petrus II.
5. Huru Kristus öfwerantwar-
das åt Pilatus, hudslän-
ges, krönes och oskyldigt
dömes til döden 14
6. Om

6. Om Christi utförande til dö-	16.
den	
7. Om Christi korsfästade	21.
8. Om Christi sju ord på korset	24.
9. Om underverket wid Christi	
död	28.
10. Om Christi begrafning	34.
11. På Palm-Söndagen	38
12. På Lång-Fredagen	44.

Den

Den I. Beträktelsen

Om Påska = Lambets sista åtande och den Heliga
Nattwardens instiftelse.

Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22.

Christus är mit lif, och at dö i Christi död, är vår bästa
winning. Och salig är den, som i sit lif så lefwat i
Christo, at han altid med Christo, när döden kommer,
förnögd och salig kan stillas hädan.

Anse Christum som din Företrådare, ty fast han
wål bekände och fritt tilförene förkunnade
sina Lärjungar, at hans stund numera kom-
men war, det han gäfsulle genom sit lidan-
de och död utur denna werlden, gick han
dock willigt och glädt til slagtebänken i Jerusalem, och til den
smådefulla korsens död, ehuru alla Lärjungar afskräddde honom
der.

derifrån, hwilka gärna hade sedt, at han hade skonat sig sielf. Ja hans åtrå war så stor, at då Petrus besynnerligen war-
nade honom, twifwelsutan i god mening, det han skulle sko-
na sig sielf, befalte han honom som et Satans werktng, gå
bort ifrån sig, med det wiße kånnetekn, at alla de tankar,
som fliga op hos menniskan emot en glad och friwillig döds be-
traktelse, icke komma af GUD, utan af Satan, och således
icke ägna Christi Lärjungar. Huru salig, ja öfwer alt lyck-
salig är icke den, som altid betraktar sit lifs farliga tillstånd,
och i sin bästa medgång icke smickrar sig sielf, utan altid gör
sig sticlig til den högst betänkeliga tiden, då han skal gå bort
utur denna snöda werlden. Börån mig dersöre, min trogna
HERR JEsu, at jag flitigt betraktar dit lidande och död;
låter det wara mig så wäl en eftersyn i lifwet, som en före-
bild til döden; rättar mig i all ting, besynnerligen i min sista
ända, derefter, och deraf tröstar mig; ändteligen gladeligen
insomnar i dig, och upwaknar i dig til ewinnerligt lif på den
stora Upståndelses-Dagen, samt ingår med dig i din här-
lighet.

Sannerligen min HERR JEsu! lika som hela ditt lef-
werne war en rätt förberedelse til döden; så war ock besyn-
nerligen din sista resa, och dit intågande i Jerusalem.

Huru tröstefullt är det icke för mig, at du på denna din
sista resa upwakte din kära wän Lazarus utur hans döds-
sömn, til kraftig tröst för mig och alla menniskior, som hafwa
en naturlig fry och fasa för den timmeliga döden, emedan wi
här af finna, at wår död, nemligen dina trognas död, är alle-
nast en söt sömn och en önskelig hwila från all deras möda,
förs och arbete.

Huru salige äro icke de, som i dig, deras HERR, dö, eller
fast mera insomna, alt härtils! GUDS Andra säger sielf, at
de hwila sig från sit arbete. Och besegla denna tröst i mitt
hierta, så at jag under mitt förs-dragande hugswalar mig
med

med den lufsliga sáfvetinnan, och skrif, ja skrif den trösten fast i mitt hierta, at du icke behöfwer mer än et enda ord, til at upwäcka min i döden sáfwande, ja stinkande och förmultnade kropp på den yttersta dagen til ewinnerligt lif. Låt aldrig den fasta försäfran komma utur mitt hierta och sinne, och på det jag må desto bättre sticka och bereda mig til min hådanfärd, så låt mig lära utaf dit efterdöme, at jag aldrig är säker under den största lycka, åhra och glädie, emedan jag ser, huru werlden i dag siunger Sossanna, och lägger löf och kläder under den person, öfwer hwilken hon i morgon med högt skriande utropar: korshäst, korshäst.

Låt mig icke eller dröna med at äta mit Pasch och Påskalam; utan gif, at jag städse erindrar mig derwid, at mit lif är allenast en wandring genom denna werlden. Låt mig fördenskul icke hafwa den Egyptiska köttgrytan, som är rikedom, åhra, magt, pratt och wällust, alt för får; utan hålla trones staf fast i min hand, så at när du fallar, jag då må wara beredd, at med glädie följa dig i det förlofwadelandet. Och om jag måste, innan jag blir förlofsad utur det o-gudaktiga Egypten, smaka med dina barn i nöd och död forssets bittra galla; så låt det icke förekomma mig främmande, utan låt mig fast mera längta efter det landets frukter, som ligger på hinsidon Jordan, och med glädie följa dig dit, när och på hwad sätt du behagar.

Men i synnerhet låt mig icke förgåta dig, du himmelska Pascha och Påskalam, Herre Jesu! utan i sann tro tänka på din förtienst och död. Din sanna Lekamen och Blod, som du på det heliga forssets stam för mig gifwit och utgutit, styrke och beware mig til ewinnerligt lif!

Ach gif, at som du ändat dit lif med den Heliga Mattwardens Testamente, så må och jag på samma sätt, ej allenast ofta i detta lifwet, utan och på den sista farliga resan, troget til refekost bruka denna lif gifwande och uppehållande spis

och dryck, samt sluta mit lif med det beständiga Testamentet,
så at jag både i lif och död öfwerlämnar dig min krop och själ,
lefwer i dig, dö i dig och ändteligen saligen upstår i dig.
Guds Jesu! i dig lefwer jag, i dig dö jag; din är jag
både i lifwet och i döden. Låt mig wara och lefwa din ewig-
nerliga! Amen.

II. Beträffelsen

Om fotatwagningen och Lärjungarnes tråta.

Matth. 26. Marc. 14. Luc. 23. Joh. 13.

GUDs Sons blod allena renar oss ifrån alla våra synder.

Således har den, hwilken Christus icke twager med sit blod,
ingen del med honom i det rena himmelska Jerusalem;
hwarföre ock den kära Trälsaren, då han nu wiste, at han
skulle skiljas från denna werlden, tog watn och sielf twådde
Lärjungarnes fötter, med den lärdomen: at de icke kunde blif-
wa rena, med mindre han icke twådde dem, och at de sielfwa
skulle twå hwars annars fötter, det är bewisa hwarannan all
fårlefs tjenst.

Wi lefwa här i denna orena werlden, där våra fötter,
wär wandel, sällan warder ren från synder. Lika som den, hwilken
går i bad; måste warda wät, ty om han än wille blifwa torr,
blifwer han likwäl wät och öfwerstänkt af de andra; så går
det ock med den, hwilken wandrar på denna dödlighetens wä-
gar. Om han än wore ren, det dock ingen af naturen och sig
sielf är, blir han dock af werlden besmittad och sölad med des
syndaträck, så at han högeligen har twagning och rening af
nöden.

Änffönt wi nu genom nåden och det heliga Dopets hål-
sobrunn warda astwagne från våra arssynder, blifwa wi dock
icke länge rene. Syndastäckarne blifwa likwäl förborgade i
wårt

wårt kött, och wisa sig strart igen, redan i vår ungdom. Så kan den orene werlden icke tåla något rent, utan iflader alla dem, som lefwä i henne, sin orene syndaflädning, så at wi hade warit och blifwit för GUD en smaggelse, om icke Kristus hade förwårswat och i sit heliga Sakrament lämnat oss en ewig rening.

Dock kan ingen komma til denna rening, hwars fötter Kristus tilföre icke twagit, och hwilken icke på samma sätt giordt med sin nästa och broder, det är icke wandrar i tro och kärleken. En detta är det rätta renandet, hwilket begynnes i oss genom ånger och bättring, och sker i hiertat, men måste utwärtas wisa sig i kärleks öfning.

Men ach et olycksaligt lif i denna werlden! Tänk, at just då Kristus hade instiftat sin kärleks måltid, och i sin närvaro spizat och läst sin Lärjungar med sit lif och blod, började de sielfwa fins emellan at tråta och ifras, och det af skamlig högfärd, hwilken bland dem skulle wara den förnämsta.

De werdssliga Konungar herrska wisserligen, och de wåldige fallar man Nådiga Herrar. Men huru misbruka icke de stora i werlden deras ämbete och wålde, som dock GUD har gifwit dem til den ändan, at de skola tiena honom och det almånnan, ja aldrast de ringaste, de fattigaste och eländigaste, som icke sielfwa kunna hielpa sig. Om detta Ämbete rätt blesive betraktadt och öfwerwägdadt, skulle sannerligen den aldrakosteligaste Konunga krona icke blifwa upptagen på en wäg, hålft om man wille eftersinna, hwad för sorg, möda, bekymmer och arbete är förborgad under denna åra. Men emedan de flesta Höga beklageligen söka sin lycksalighet i åra, nöjen och wållust, och åtaga sig ganska liten omsorg och möda, så sker, at många, för den inbillade förmåns och skensagra lyckans skull, strida om högsta stället i werlden, hwar-
21 3 utaf

utas kommer, at mycket ondt och mord utöfwes, mycket blod utgiutes för denna heders skull.

Men hör, min Christen, hwad Christus säger: Men icke så. Egenteligen bör det icke så vara bland Christi Lärjungar och rätta efterföljare; utan den största i Ämbetet bör vara som den minsta med all ödmjukhet, och den förnämsta, hwilkom det måsta är anförtrodt, bör vara som en tienare för det allmännas och sina underhållandes nytta. Swar och en som ej förhåller sig på det sättet, är ingen rätt Christi Lärjunge, fastän han bekläder det högsta Ämbetet i den synliga Församlingen.

Misfunde sig GUD! Swar lära wi finna många rätta Christi Lärjungar och tienare? Minsta delen lefwer efter det af Christo gifne nya budet, som är den sanfylliga kärleken; utan wrede, lif, tråta, högmöd, hämdgirighet, wäldes eftersträfwande, mord och frig regerar allestädes, både hos höga och låga.

Bewara mig, du goda GUD, för den sista werldenes laster. Se Satan begärar i synnerhet dem, som du insatt och förordnat til det Ämbetet at styra och regera andra, at han må fölla dem som hwete, och förleda til allahanda synder samt förargeligt lefwerne. Låt o fromma Fader! din Sons Jesu Christi bön, som han bad för sina Lärjungar förr än han led, och ännu dageligen beder på din högra hand, gälla för mig och alla trogna, på det min tro icke må uphöra i den stora anfektningens stund, utan kunna emotstå werldenes frästelser. Men emedan sådant ej kan ske, hwarken genom egna konster, eller genom Petri förmåtenhet, så håll du mig fast genom din Heliga Ande. Swå mina fötter af all orenlighet, at jag må wandra för dig efter ditt ords lius. GUD war mig nådig, efter dina godhet, och afplana mina synd efter dina stora barmhertighet uti Jesu Christi blod: Swå wig wäl in til min sista anda ifrån alla mina lefwerne mig. går.

gärningar; Skåra mig med Isop; Hans på Olsöberget ut-
slutna dödsöfverett twage mina fötter, at jag i en sann ånger
må till min sista ånda wara snöhwit och dig i trone tåkelig,
på det jag genom hans lidande och död må där blifwa dig
angenäm, och ingå i din rena och ewiga glädie. Amen.

III. Beträktelsen

Om Christi dödskamp i Ortagården, och huru
han wardt gripen.

Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22. Joh. 19.

Wet, o menniskia, at antingen wi wiljom eller icke, måste wi
med Christo gå utöfwer den mörka Kidrons bäck, wi må-
ste wandra genom den mörka dödsens dal, och utstå den
sista dödskampen och ångest swetten.

Skåda fördenksul wäl på Jesus Christus, huru han i den-
na bedröfwade natten föregår dig, skickar och bereder
sig sielf til döden, samt förmanar sina Lärjanger at bedja
och wara wakande.

Swad hans person angick, hade det aldeles ingen nöd
med honom: Ty änskönt han, som war den ewiga sielfständi-
ga Glädien, war sielf i andanom bedröfwad, då han betrak-
tade sin otrogna förrådare; fastän han begynte at förja,
darra och bäfwa, ja aldeles kämpade med döden; hade det
doch så wida ingen nöd med honom, at han skulle gifwa tap
i döden, utan hans Gudomliga Natur uppehölt honom, så
at när den menckliga Naturen kände ångest, we och outhärlig
smärta samt själa-qwal, som han sielf bekände, at hans själ
war bedröfwad til döden, och han war så beklämd, at swet-
ten föll af Hans Heliga Kropp som blödsdroppar och tiök
lefrad blod på jorden, hwilket så länge werlden stådt aldrig
warit hördt, så at och en Ängel, Hans eget kreatur, kom at
styrka

styrka des Skapare; war likwål den Gudomliga naturen måg-
tig at utstå och öfvervinna allt lidande, all nöd och död.

Doct ser du här stor ångest och nöd. Tånc derföre: Iker
detta på det färska trädet, hwad stal då ske på det torra? Så-
de GUDS ofkyldiga Son, som intet wiste af någon synd, så-
dan fasa och ryening för döden, at han två gånger bad, at om
det wore möjligt, slipa denna bittra kalk, huru låt det då
gå med dig, när synda-registret stal som et A B C afmå-
las och ställas för dina ögon? Det är ej allenast i sig sielfst na-
turligit, at menniskan försträcket för det, som förstör och
förderfwar hennes natur: utan synden gör oss och förfårade,
afwen som det skedde med Adam, emedan wårt eget samwe-
te anklagar oss, och gör oss skyldige, ej allenast til timmeligit,
utan och til ewigt straff. Men war wid godt mod, lyft al-
lenast op dina ögon til den, som börjar och fullkändar allt dit li-
dande. Se och hör, huru han gör, och som han befäller så
gör du och.

Han befäller sina Lärjungar, dig och alla sina efterföl-
jare: blifwer här, waker och beder. Så blif då här
du Christtrogna och til döden beredda siäl, i det tilstånd GUD
har satt dig, med tålmod så länge GUD låter dig lefwa,
och om det är än så beswärligit, mödosamt och bedröfweligit,
om GUD instänker at dig, likasom at sin Son, en fullrågad
bitter kors-kalk i sjukdoms och dödsnöden, så blif doct här i
tålmod så länge GUD behagar, underkasta dig GUDS
wilja lika som Christus, och säg: HERre ske din wilje. Men
war tillika wakande och försigtig. Du wetst icke när din HER-
re kommer. Ehuru wist det är, at dödsens stund en gång
kommer, är doct altid tiden owis; det står i GUDS händer,
när den kommer. Håll dig, som en trogen Lärjunge, altid
färdig, när din HERre kallar dig, och bed, at du icke må
falla i frästelse. Om det någonsin är tid at bedia, så är
det då, när frästaren framträder med sina frästelser. Bed
utan

utan återwända som Christus lärer dig: Herre ske din willia. Dig öfwerlemnar jag mig i lifwet och i döden, öfwergif mig icke du sanna lif, du som genom din död förwårswat mig lifwet.

Haf tack Herre Jesu, du som gäddt för mig denna swåra wågen, och genom din kamp och seger i döden försötmat all min dödspina och bittra galla. Jag wet ganska wäl, at det snart kan och lærer böra mig, at jag skal gå denna dödsens wäg öfwer bäckén Kidron. Det wore och förgåfwes, om jag wille bedia dig, at så undslippa denna kalten, som alla menniskior måste smaka. Dersfore Herre, ske din wilje, skaka dermed när och huru du wil. Du har ju tilförene smakat denna dödsalk, och då tagit ifrån döden des bitterhet och förgift, så at han nu blifwit för mig idel säcker och honing, och en god hälsodryck til ewimmerligt lif. I denna betraktelse är wäl min anda genom din nåd willig at följa mig; men emedan köttet är ganska matt, swagt och fruktsamt, så styrk mig genom din goda Andas, hwilken dageligen föreställer mig min ändalst, och gör mig genom bediande och irakande i trone beredd dertil. När det då kommer til den sista dödskampen, så beströk mig med de blodsdroppar och den dödsfrott, som i örtagården runno och föllo af dig, och låt mig af samma styrka få kraft at framhårda i trone.

Skulle det och hända, min Herre Jesu, at ångest-fårar och dödsens kalla swett genom för swår slufedom och stor smårta utprähas af mig, så låt mig icke mistrosta, utan tåligt och willigt uthårda. Gif, at jag städse ställer mig dig för ögonen, huru hela din kropp i örtagården swettas des blod, och öfwer allt war sår. Blir och min sotesång mig swår, så låt mig åskåda dig, huru du med dina darande knån, ja med hela din kropp och dit ansigte trikke den hårda jorden och klippan, och fugtade henne med dina

svettedroppar, som äro en wedergweddande dagg för min
 själ, i det du derigenom lifasom beströdt min dödsfång
 med wälluktande rosor, och upfyllt henne med de miukaste
 siädrar, så at jag fött kan hwila deruppå, och med fast för-
 tröstan afwagta den stunden, då du wil kalla mig til det e-
 wiga lifwet och säga til mig: Stätt up, låt oss gå hådan
 utur den onda werlden i det sälla ewiga lifwet. Och emedan
 jag wet, at den är snart för handen, som mig förräder, i
 ty jag bär min förrådare hos mig, mit eget kött och blod,
 hwilket på samma sätt som Judas, wil genom syndens
 och wållustens kys förråda och öfwerantwarda mig åt min
 fiende Satan: ah! så stätt mig bi genom dit kraftiga ord.
 Säg allenast et ord, så måste alla mina fiender, som stå ef-
 ter min själ, wika til rygga och omkomma. Låt mig gripa
 til Guds ords swärd och dermed öfwerwinna alla mina fiender.
 Och emedan du låtit dig bindas och fångslas för mig,
 så gif mig trygga lärare och ledsagare, på det jag icke åter
 må råka i djefwulens snaror, utan säker komma genom den-
 na farliga siälånöd in i det ewiga lifwet. Om och min kropp
 för syndenes skull måste blifwa inspärrad i den mörka döds-
 sens grop, så wet jag dock, at icke det minska hår eller stoft
 utan din wilja, o trofaste Gud, på mig förderfwas kan.
 Behåll denna tröst för mig, och sänd mig din heliga Ängel,
 som hugswalar och wedergweder mig, samt förer min själ,
 när hon uplöses och afföndras från kroppen, utur dessa
 dödsens bojar och syndens fångelse, i Abrahams fria skö-
 te, at der hwila i Guds famn; tills du skal uppenbaras i skyn,
 och på din Faders högra hand göra dina och mina fiender
 til skam, på det jag, ewinnerligen tröstad och friad från
 all ångest och qwal, må i alla ewighet prisa dig,
 Amen.

IV. Betraktelsen.

Huru Kristus blir falskeligen anlagad, slagen,
dömd och förnekad af Petrus.

Matth. 26: Marc. 14: Luc. 22: Job. 18:

At Kristus blifwit anlagad och dömd, är en frihet och fri-
kallelse för oss.

Ach du orättfärdiga otrogna werld! Hwem kan man wäl nu
tro i werlden? Kristus, hwilken ingen synd tillräknas
kunde, blef som en syndare förrädd af sin egen Lärjunge,
och funnen som en ogärningsman. Oaktadt de falska witten,
som upstältes emot honom af den andeliga Domstolen, där
man billigt hade bordt kunna söka och finna den rättfärdigaste
domstol och rätt i hela werlden, icke stämde öfwerens, blef
han dock utan all skuld dömd, ja ganska skändeligen förnekad
af en bland sina förnämsta lärjungar, som hade gifwit sig
ut för den trognaste och beständigaste, samt aldeles öf-
wergifwen af alla de andra. Ach werld, werld! Ach otrog-
na werld! hwem i dig kan man wäl lita på?

Men Herre Jesu, alt detta har stedt mig til godo:
nemligen först til warning i mit lefwerne, at jag icke skal
tro den otrogna werlden, ehuru hon låttar mig med söta
ord, när hon kysser mig i sina synder, när hon så vänli-
ligen hålsar mig samt bjuder mig i sit sällskap; och för det
andra til tröst i min död, då jag skal ställas för domen af
göra räfskap. Ach! hwad skal jag då tala, hwad skal jag
göra och låta när jag blir tilspord? Huru wäl kunde icke
du både tåga och försvara dig, alt som du wiste at det be-
höfdes. Orsaken war den: Du wiste wäl, at de gjorde dig
orätt, och fastän du blef slagen för dit rättmätiga swars
full, kunde du dock bewisa, at man med rätt och samning
icke förnämde öfwerlyga dig om något ondt eller orätt, som
du skulle hafwa sagt eller gjort.

Men med mig, som beklageligen finner mig skyldig til så mycket ondt, är det helt annorlunda beskaffadt. Ansönt jag gärna wille tåga, tiger dock icke mit samwete uti mit innersta. När det anklagar mig inför Guds strånga dom, kan jag icke til tusende ord swara et enda. Wil jag försvara mig, så stå så många bewis och witnessbörder emot mig. Alla dina wålgärningar och straff, alla mina ord och gärningar, hwilka jag wäl sjelf aldeles förgåtit, men dock alla äro upptecknade i din bok, de witna emot mig. Denna bok skal upplätas, om icke här på jorden wid min död, dock på den yttersta dagen; så framt mit i densamma upptecknade skuldregister icke här utplånas genom en san bättring och en lefwande tro uti dit blod, och om du sjelf icke uphåfwer och sönderriswer min handskrift. En på den yttersta dagen, då de fördömdas samweten upwakna, skola de påminna sig, at de här insomnat i säkerhet, och nästan gjordt sig deruti aldeles känslolösa och döda, så at deras onda gärningar, ehuru gärna de wilja at de måtte förlätas dem, likwäl måste blifwa ständandes för dem. Alla dese witna emot mig, anklaga och säga, så at jag sjelf måste det tilstå, at jag är skyldig til den ewiga döden, och skal nu öfwerantwardas at de obarmhertiga frigsnekterne djeflarne, de ewiga bödlar, til at lida mit straf. Ach we mig i alla ewighet! Men HErre, dit anslagande är min ursågt, din försmädelse min åra, och din fördömmelse min befrielse. Gör fördenskul min tro på densamma wäl fast til min sista ånda, och låt densamma trösta mig, då mit egit samwete åklagar, werlden begabbar och djefwulen fördömer mig.

Gör dig, allwetande HErre Jesu, wil jag ingen ting hwarken fördölja, eller förneka. Jag wet ju, at du wett alla mina tankar, som jag redan haft, eller framdeles lärer hafwa. Jag bekänner rent ut för dig, at jag i oråknelig måtto

måtto har syndat emot dig, och förnekat dig, icke allenast som Petrus tre resor, utan många tusende gånger i mina gåringar och mit lefwerne, och det ofta icke utan swaghet, utan af syndigt uppsåt och ondskan, då jag gjort det, som jag ganska väl wisse wara dig emot. Detta årkänner jag och begråter det ofta bitterligen, då jag betänker din trohet och godhet emot mig, och min stora otacksamhet och otrohet mot dig tillbakas. Ach Herre! se i nåder til mig, som du gjorde med Petrus, rör och bewef mit hjerta och samwete med din Heliga Andas innerliga rop, at jag icke förgåter hwar ondt jag gjort eller tillåtit, utan deröfwer gråter, ångrar mig och förr än det kommer til döden och den sista domen, med en uprigtig bättring beder dig om förlåtelse.

Skulle dig så behaga, at jag ännu til en tid skal lefwa i werlden, til at efterfölja dig i min nåstas tjenande och omgås med menniskior, så gif, at jag så mycket möjligt är må undwika, at besöka den Öfwersta Prästens förargeliga palats, den timeliga jordiska fåfångligheten, och at förlusta samt wärma mig wid werldenes trålers wållustiga hus och koleld. En sällan kommer Petrus från werldenes tjenstgwinna utan at förneka dig; sällan kommer han obesmittad från denna tidsens förargelses swarta kol; sällan slipper han ofskadd från den wanartiga werldens wållustars och fåfångelighets hetta. Hämta mig fördenskul hådan i tid, förrän jag syndar med werlden och werlden til behag. Men har jag fallit, så rätta mig up i nåden, och låt mig med den gråtande Petrus i kötsens upståndelse åskåda dig med glädje, icke allenast såsom upstånden och faren til himla, utan och såsom kommande i himmelens sky och tagande mig til dig, på det jag alltid må wara och blifwa hos dig. Amen.

V. Beträktelsen.

Huru Christus öfverantwardas åt Pilatus, hudslänges, krönes och oskyldigt dömes til döden.

Matth. 27: Marc. 15: Luc. 23: Joh. 18:

Genom Christi oskuld och orättmätiga bestyggande har vår blodskuld nådeligen blifwit afplanad.

Nå underbara orättmätiga process och rättgång! Anklagarena kunna ingen ting bewisa; förrådaren hänger sig sielf utaf oro och förtwiflan, för det han öfverantwardat oskyldigt blod til slagtebänken; Domarena Pilatus och Herodes erkänna och bekänna offentligen, at han icke gjort något, det döden wärdt war; Pilati hustru warnar den orätfärdiga domaren, at icke befatta sig med den rätfärdiga mannen; och likwäl måste denna oskyldiga icke allenast blifwa slagen, hudslängd, särad och med allahanda försmädelser omensfligen plågad, utan ock änteligen korsfäst och dödad.

Men en ännu mera underbar förändring! Wi menniskior woro skyldiga och dömda at mista både kropp och själ, och dö den ewiga döden. Men se, wi friskallas. En deremot blifwer, icke i the orätferdiga Öfwersta Prästernas, utan i den barmhertiga Gudens råd för godt funnit, at en menniska, ehuru oskyldig den ock wore, skulle dö för folket. Således fördömes den oskyldiga, och den skyldiga frigjördes.

Huru stor tröst är icke detta för mig, käreste Herre Jesu, när det dertil kommer, at jag skal stillas hådan? En då gäller det icke allenast den gamla dödliga lefamen, at den skal inslutas i grafwen, utan ock sielfwa själen, som i alla ewighet skal betala för sina synders ewiga straggelse. Hon skal där åter förenas med kroppen, och således själ och kropp, som här med hwarannan tagit del i synden, jemwäl där taga del i straffet, och det til ewig tid. Huru många ogud-

agti-

agtiga, hwars synder här waknat up, eller ock de der blifwa straffade för sina synder, skulle icke gärna wilja lämna sin kropp til det alragrufweligaste straff, allenast de wiste, at de icke skulle åter upstå, och då alraförst efter döden utstå sit rätta straff. Ty dermed är det på långt när icke betalt, utan våra gärningar följa oss efter, och efter dem skola wi dömda warda, de måga hafwa warit goda eller onda. Och det som gör största bekymret, är at våra gärningar i sig sielfwa gälla alsintet för Gud, änskönt de warit de bästa. Ty de äro alla ofullkomliga för Gud, all vår rättferdighet är för Guds rena ansigte som et orent och besläckadt kläde. Ach! kan den rättferdiga intet bestå för Gud, huru skal det då gå med mig usla syndare?

Men se, hwad för en menniska Gud war HErrre JEsus är blefwen för oss. Du är ringawärderad, HErrre JEsu, såld för trettio silfverpenningar; tänk hwilken stor summa! på det wi, som äro intet, skola blifwa högt aktade för Gud. Du blir bunden, hudslängd, slagen och dömd til döden, på det Barrabas, jag och alla fattiga syndare måga förklarast lösa och lediga. Ja denna för dig oskyldiga utgifna lösen, de trettio silfverpenningarne, komma nu hwar och en wandringsman til godo, emedan derföre blifwit dem köpt et grafställe, och jorden för dit blods skull är helgad icke allenast på Krukumakarens åker, utan ock allastädes där wi under vår wandring kunna komma at ligga och blifwa begrafne, där är HErrans jord så helgad, at wi där säkert kunna hwila och såfwa in til den snart frambrytande dödsens dag. Derföre fruktar jag intet för min begrafning, utan afwaktar med glädje kroppens uplösning i dig HErrre JEsu. Jag beder dig allenast, dyraste HErrre JEsu, emedan du för mig blifwit oskyldigt anlagad, plågad och dömd, at du wille stå mig bi, då jag i dödsens stund skal undergå det sista anlagandet. När alla mina wänner, och all
hwad

hwad som varit mig k rt i werlden, skiljer sig ifrån mig, så öfwergif du mig icke, utan war min hjelp i denna sista n den. Skal och måste jag blifwa straffad för mina synder, hwarwid jag dock beder: Herre straffa mig icke i dina wrede, ach! så l t det ske på min kropp här i tiden. Korsh st, rifa, tukta och sp k mitt f tt, samt med des onda lustar och begärelser, at det icke blir  fkyrigt, utan själen deremot m  warda frälst. Frik lla henne från den ewiga domen, när kroppen skal genom den timeliga döden undergå sin dom, och  fwerfkyll alla mina brister och syndastr ppligheter med den purpur-mantelen, som du burit f r mig och alla menniskior, och det f r din in för Pontio Pilato afh rda doms och   daga lagde  fkyldighets skull. Amen.

VI. Betraknelsen.

Om Christi utförande til döden.

Matth. 27: Marc. 15: Luc. 23: Joh. 19:

Christi utförande til döden är w r införelse i det ewiga lifwet.

Så l ckas det Judarne efter deras wilja, at så släcka sin harm på den  fkyldiga och w lg rande Christus. Han blef efter Guds wilja, f r w r skull,  fwerl mnad af de  r tferdiga och upretade domarena, til det onda folkets och hans f rs stares behag. Pilatus hade ingen magt haft öfwer dig, Herre Jesu, om hon icke blifwit honom gifwen  fwan efter, af din där i alla ewighet regerande Fader. En som alt godt sker med hans wilja, så kan  ck intet  ndt hända  ck utan Guds wilja, utan alt sker och wederf res  ck efter Guds r tferdiga och goda wilja och tillåtelse.

Si, o menniskia! Efter denna Guds wilja äro wi alla, f r syndenes skull,  fwerl mnade i dödsens behag och w lde. Dendomen  r såld: menniskia du måste då. Hon måste werkställas,

ställas, det må nu ske huru det wil. Här hjälper hvarken purpur, scepter eller krona. Ansånt de ogudagtiga krigsfnektarne ära och tillbedja Christum, beklåda honom med purpur och kröna honom såsom en Judarnes Konung, draga de lifwål alt af honom, när de wilja föra honom til döden. De taga af honom purpurmantelen, och iflåda honom hans egna kläder. I dessa sina egna, och ej någon främmandes kläder, måste han gå til döden.

Det äro ju idel lånta kläder, som Gud ofta drager på oss, och gifwer oss uti ära och ämbete, hwilket han til en wis tid förånnar. Det äro lånta kläder, som werlden iflåder oss, då wi århålla magt, pragt, timelig ära och härlighet. Det äro främmande och nymodiga kläder, som wi sjelfwa draga på oss i wållust, girighet, orätferdighet, förfördelande, ja ofta war fattiga nästas utsugande, bedröfwande och plundrande. Allt detta äro idel lånta kläder, som wi måste afdraga och lägga ifrån oss, då wi skola gå utur werlden. Och huru litet blifwa wi icke beständandes i dessa skrymtagtiga kläder? Guds grusweliga Krigsfnekt, den wåldiga döden, frågar alsintet efter dem, utan dessa lånta kläder blifwa med stor jämmer af oss stetne, och wi dömas blotta och bare i våra egne kläder, wårt förgångeliga kött och blod. So skulle wäl då wilja in i döden, och sedan han redan börjat undergå sin förwandling, låta iflåda sig präktiga kläder, ja utsmycka sig med guld och silfwer? Allt det hjälper ingen ting. De lånta kläderna, långt ifrån at hjälpa oss, stada oss allenaast mera, emedan wi med dylikt anstalt af yppighet och höghärd in til döden försända oss. Ach! at wi efter den inwärdiges menniskjan wore beklådde med Jesu Christi rätferdighets kortel, med de heligas rena silke, i Christi oskuld och helighet! De andra lånta kläderna måtte då länge nog blifwa hwar de wille. Werlden må plundra, röfwa och behålla

la sina kläder, nemligen det jordiska, för sig tielf; det skad-
dar alsintet. Wara egna kläder, den förgångeliga krop-
pen, må fritt förmultna, förwisna och i grafven blifwa
til stoft och aska.

Men H Erre Jesu, ordningen kommer och en gång
til mig, at jag utföres til döden. Jag wet wäl, at jag
ej beständigt kan blifwa i denna syndiga werlden; jag må-
ste en gång wandra derifrån; mina ågodelar, mit hus
och hem, min jordiska rikedom, ära och hwad Gud mig
rätmätigt befkärt, alt måste i döden öfwergeifwas. Åh
gif mig, min Gud, et sådant hjerta, som ej lådar wid
det jordiska och insöfwer sig derutinnan, utan låt mit hjer-
ta wara fritt från werldenes Gud Mammon, på det at
jag, när du fråfwer af mig tilbakas, antingen på en gång
eller småningom, det timliga goda, som jag haft til längs
af dig, då willigt och gärna må lemna det tilbaka som et an-
förtrodt pund. Och när du kallar mig derifrån, at jag då icke
må se mig tilbakas, utan aldeles slå det ur mina tankar,
och således med glädje följa dig, aldeles blottad af mina
egna, men deremot ifladd med dina rättferdighets kläder.

Det blir dock intet annat af för oss menniskior, än at
wi måste ut från denna präktiga werlden til det stinkande
Golgatha, til hufwudskalle platsen, där intet annat är at
se, än benragel, multnade benknofor, och infalne huf-
wudskålar. Låt mig fördensful, H Erre Jesu, icke för-
fräckas, utan willigt följa dig, och altid trösta mig
deraf, at hufwudskalle platsen, eller min graf och kyrko-
gård där du wil låta mig hwila, blifwit helgad genom dig.
Och om dig skulle täckas, at på denna sista döds resa läg-
ga min swaga kropp, som det med sina synder wäl förtjent,
under swårt kors af smärtefull sjukdom och dödspina; så
hjelp mig at draga det. War du, min trogna Trälsare,
min Simeon, och lägg ingen swårare korsbörda på mig,
än

än min swaghet kan förmå at draga. Bewara mig för otålighet och knorrande, at jag icke wisar mig gensträfwig at draga dit kors, och först låter twinga mig dertil, emedan jag likafullt måste draga hwad och så mycket du wil. Lindra min smärta derigenom, at jag altid har mina tankar ställda til dig, och således förspörjer kraftig hjelp, tröst och undsättning. Låt ock den swära syndabördan icke aldeles förtrycka mig, emedan du sjelf har dragit och nedergrawit henne på hufwudskalleplatsen.

Jag wet ganska wäl, at det ej kan annorlunda wara, än at jag en gång måste föras ut ur denna werldenes port; men derwid är det min bästa och säkraste tröst, at änsfont den grufweliga wäldiga döden fädt magt öfwer mig, så at jag nödwändigt måste öfwerlämnas i des wilja, til at bortföras, försfästas och plågas, sträcker sig likwäl detta hans wälde icke längre, än allenast öfwer den dödliga kroppen. Den odödliga själen har han ingen magt at skada, allenast hon blifwer i dig; utan når han bortförer kroppen såsom död til grafwen, far själen säker ut ur detta sit syndafångsle, och finner sin fristad i Guds lufwa famn. Låt dig fördenksul, Herre Jesu, wärda om min med dit blod återlösta och renade själ, at den onda fienden ei må i detta lifwet få någon magt öfwer henne. Med kroppen må det gå efter Guds wilja, huru det wil. Jag wet min Gud, at dit faderliga löfte är aldeles säkert och påliteligt, at du icke låter mig försökas öfwer min förmåga, eller pålägger kroppen mera, än han kan draga. Förlåna mig allenast, at jag willigt bär mit kors på hwad sätt och så länge dig behagar. Låt mig betrakta dit tålmodis exempel, och äfwen som du icke wille, för at förkorta din pina på korset, dricka den förgiftiga med galla upblandade ättikan, utan beständigt uthärdade in til den af Gud faststälte stunden; så gif ock, at jag på samma sätt icke brukar några oordentliga och förbud-

budna medel at förforta min pinos tid. Det blir dock snart slut på sådane kropsens plågor, ehuru stora de wara mån-
de. Och fastän kroppen således föres på den mörka smärte-
fulla dödsens wäg, hånder mig likwål derutinnan intet
nytt eller bespinnerligt, följagteligen icke eller något,
hwarföre jag så mycket skulle hafwa at frukta. Jordenes
Barn hafwa ju i stora flockar gådt förut, och den stora ho-
pen af alla Adams Efterkommande lärar ännu följa efter
til Hufwudskalleplatsen. Det är fördenskul onödigt, at
sörja, klaga och gråta; utan den, som gråta wil, han
gråte öfwer sig sielf och sina synder, hålst om han i sin lifs-
tid warit ofruktbar på de goda wärk, som Gudi behaga.
Hwar och en tänke, at det icke annorlunda kan wara; man
gibre huru man wil, så måste dock kroppen omsider utföras.
En har detta skedd på Jesu Christi färska lifstråd, at hans,
fastän utan all synd, plågade kropp, måst öfwerantwardas
åt döden, ehuruwål döden ei sådt utöfwa sin magt på den-
samma, emedan han på tredje dagen åter upstådt; hwad
wil då blifwa utaf din kropp, o Syndare, som intet godt
äger? Allom menniskjom är förelagt en gång dö, och se-
dan domen.

Gif mig, Herre Jesu, din kraftiga tröst i döden, och
stätt mig bi på den yttersta domsens dag, genom dit ofskyl-
diga lidande, din död och din utståndna swära dom, samt
för mig änteligen ifrån hufwudskalleplatsen in i det himmel-
ska paradiset, det ewiga lifwets glädje-hyddor och sälla bo-
ningar. Amen.

VII. Beträktelsen.

Om Christi Korsfästade.

Matth. 27: Marc. 15: Luc. 22: Joh. 19:

Christi plåga och utspända lekamen på korset är min behageligaste tröstebild uti mit hela lefwerne, och omsider uti döden.

Unna mig käre HERR Jesu, at med din Moder Maria och käre Lärjunge få tråda fram til dit kors, och med hennes ögon betrakta din för min skul sargade, å alla sidor utspända och blodiga kropp, och huru du så tåligt utstådt all din marter och plåga, för min och alla människors salighet, på det wi under vår lefnadstid må styrkas i vårt kors, och änteligen tröstas i döden.

Sedan du blifwit öfwerantwardad åt Judar och Hedningar, och i dit lidande willigt utstådt all plåga, blir du nu först rätt råtnad ibland misgjerningsmän och korsfästad mitt ibland mördare. På det sättet nalkades alt mer och mer den tiden, at fullbordas skulle alt hwad om dig skrifwit war, och til min wälfärd och salighet fordrades. En jag war ju den, som för mina synders skull hade bordt fästas wid helfwetes kors, och där med alla misgjerningsmän i ewighet qwålas och plågas. Men du låter uphånga dig i mit ställe ibland mördare, på det at jag, då jag nu plågas under mit timeliga kors och i den sista dödsågesten, ej må behöfwa at frukta för helfwetes mördarens onda sällskap.

Min Jesu, huru tålig wisar du dig icke wid korset, under al pina, qwal och försmädelse? När dina fiender med åtlöje begabbade dig, hade du mycket wäl kunnat stiga neder af korset, hämnas på alla dina bödlar och förfoljare, ja utan swårighet undgå döden, emedan du icke

allenast war den förtrykta, plågade och korsfästade Mennis-
skjones Son, hwarföre de förblindade Judar och Hednin-
gar höllo dig, utan ock den sansfulliga Kristus och Guds ewi-
ga Son. Men deremot förnedrade du dig sjelf, och blef
för menniskjornes salighets skull din Fader lydlig in til dö-
den, ja in til korsens död, mig til en förebild af tola-
mod, at ock jag med frimodighet skal taga uppå mig mit
kors, och tålligt draga det efter dig både uti nöd och död.

Ah! präglad denna din tåliga korsbild djupt in uti mit
hjerter, så at jag under mit kors icke strax blir otålig, och
om jag för oskyldig liden försmädelse skulle wredgas, så
låt mig, fastän jag dertill hade orsak, icke i så måtto
försynda mig och gifwa lastarenom rum, utan altid be-
tänka, at detta mit kors skal med al försmädelse snart taga
en anda, och genom dig samt medelst din för mig utståndna
smålek, lända mig til ewig åra.

Skulle man ock afslåda mig mina kläder, bortröfwa
och dela dem, skulle al min timeliga wälfärd och egendom
efter din nådiga wilja gå til sköflings, så låt mig tänka
på dig, at du för min skull lemnat din wirkade fjortel at
de hedniska frigsnektar, at kasta lott derom, på det jag
måtte blifwa utsmyckad med din oskuld såsom en oförgån-
gelig hedersdrägt. Naken är jag kommen från min Mo-
ders lif, naken skal jag ock åter komma dit. En skal ock
alt det, som timeligit heter, bortläggas och förgåtas wid
min sista anda.

Din bittra med åttita, galla och malört blandade
dryck, ware min wedergwäckelse och tröst! När den sista
bittra dödsdricken inskänker al slags smärta och sjukdom,
så försöktra du densamma med din heliga och alting godt-
görande wiljas ljufliga sötna, och förlån, at jag må
med dig, i förtröstan på dit blod och din död, be-
falla min Själ i din och min Faders trogna hand, och
insom-

insomna med stilla nedbögt hufvud, och, om det så är din wilja, med sunt förnuft.

Undanbjöm mina blodröda synder i dina sår, nedsänk dem i din djupa nådes och barmhertighets afgrund, at på dem icke mera må tänkt warda in för din Fader i min sista stund. I din öppna sida gömer jag mig, at det derutur flytande watnet och blodet må, i kraft af din heliga Döpselse och Natward, uppehålla mig i min sista nöd och bewara mig til det ewiga lifwet.

Skulle Satan wilja förebrå mig mina under mit lefwerne i denna werlden begångna synder och swagheter, och at jag för deras skull hörer honom til, så låt mig tänka, at du blifwit räknad ibland misgjerningsmän och mördare, på det jag måtte säker utgå och igenom din förtienst ställas helig och rättferdig bland alla Helgons och Änglars sällskap.

Med et ord under al den wäldsamhet, som skulle wilja rycka mig i lif och död utur din hand, och skada mig til kropp och själ, befaller jag mig i dina kärlekens utsträckt armar, hwilka äro nog starka at beskydda mig timmeligen och ewinnerligen för alla mina fiender. Ty jag är försäkrad, at änskönt min kropp förgås i döden, har dock din döds och upståndelses kraft icke förgåts i döden, utan min kropp skal på den yttersta dagen genom din kraft gladeligen upstå til et ewigt lif. Om fördenskul min fiende djefwulen skulle bespotta mig, som han gjorde med dig på korset, och säga, at du intet åter skulle kunna upbygga kroppens tempel, som nu i döden blir nederlagit, så låt det intet oroa mig, utan gif, at jag må sätta min sista och endaste tillförsigt på dig, at som du sanfärdeligen hjälpt dig sjelf, och genom din egen magt och kraft stådt up ifrån de döda; så lärer du icke eller låta mig qwar blifwa i döden.

O Jesu, min Jesu! hjälp mig i min sista döds nöd.
Din döds ware mit lif, til thet saliga lifwet och til din ewi-
ga kärlighet! Amen.

VIII. Beträktelsen.

Öfwer Christi sin Ord på Korset.

Matth. 27: Marc. 15: Luc. 23: Joh. 19:

Som alla Christi ord under hans heliga lefwerne lända och
til tröst både i lif och döds? så hafwa och i synnerhet de
ord, som han uttalat på det heliga korset, den
hugneliga bestaffenheten.

Och! måtte jag lefwa efter dessa ord, och rätteligen
förstå deras kraft, ja sträfwa derefter, at jag ej
förgåter et enda af dem in til min sista ånda! Nu HErre
Jesu, på det jag wäl må fatta dessa dina ord i hertat,
och behålla deraf lärdom i mit lefwerne samt tröst i döden,
så tåktes du förlåna mig din Heliga Ande, som kan lära
mig dem i lifwet, och änteligen i döden trösteligen påmin-
na mig dem samt styrka mig derutinnan.

Ja, HErre Jesu, hwad kan wäl wara lære- och tröst-
skrifare sagt, än at du midt under dit korsfästande, då
dig tilfogades så mycken orätt, begabbelse, pina, ja den
smådefullaste döden, lifwäl bad för dina fiender, dina eg-
na korsfästare, och sade: Fader förlåt dem, ty de weta
icke hwad de göra. Huru många gånger förfara wi icke
på helt annat sätt med dem, som allenast något litet be-
dröfwa, skada och oförrätta oss; ofta då det icke sker af
upsåt eller i ond mening, utan endast af öfwerilning; of-
ta då de sannerligen icke weta hwad de göra, eller hwarfö-
re de göra det eller det. Huru wredgas, huru försmåda
wi icke, ja kunna icke tilförläsa hämnas på dem. Wore
det möjligt, så förderfwade war hämgarighet dem både
til kropp och själ.

Hwad

Hwad sker icke dageligen endast för at winna heder och anseende, hwilket egenteligen härrör af den snöda högfärden? Hur många både enskylda stridigheter och stora uppenbara frig, upkomma icke ofta utaf ganska ringa orsak? Bewara mig fördensfull min HErre Jesu, at jag härutinnan icke efterföljer dina fiender, hwilka ej kunde nöja sig med at korsfästa och döda dig, utan derilmed lastade och försmådade dig. Låt mig twertom alltid föreställa mig dit tålmod och din sagtmodighet, mig til en eftersyn uti hela mitt lefwerne, på det jag må lefwa försontlig och wänlig med hwar man, så at min bön icke hindras af wrede och lif, och jag aldrig låter solen gå ner öfwer min wrede, utan hemställer dig hela saken och häanden, hålst när det kommer til mitt lifs slut, at jag då må upoffra dig et kärleksfult och af sietfwa grunden försont hierta.

Wredgas icke på mig, min Himmelske Fader, utan förlåt mig alla mina skulder, såsom jag af hertans grund förbåter mina fiender, som mig skyldige äro. Skulle och ännu något af det gamla hatet och misshöjet med min nästa hemligen ligga fördoldt hos mig, så förlåt mig det o Fader, ty jag wet ju många gånger icke hwad jag gör. Gif mig fördensfull til detta fel, min Gud, för den kraftiga förböns skul, som din kära Son på det heliga korsets tråd framställt för mig och alla sina fiender.

Förgåt mig icke, HErre Jesu, i din Faders rike, där al magt är dig gifwen, utan tänk på mig i nåder, som du gjorde med den botferdiga röswaren, med hwilken jag offentlig angrar och beklagar alla de synder och misgerningar, jag begådt i min lifstid. Och efter du åter har öpnat Paradiset för mig, så led mig och dit in när min själ skal stillas ifrån kroppen, och bewara den trösten för mig, at jag i dag, det är i samma ögnablet på jag

jag affomnar i dig, skal wara hos och med dig i det sälla Paradiset och hwila i Guds famn.

Men låt icke, min Frälsare, detta röfwarens exempel gifwa anledning til säkerhet i mit lefwerne, at uppsjuta min båttring til sista stunden, som röfwaren gjorde, emedan det är det endaste efterdömet, och jag icke wet om det äfwen så wäl skulle aflöpa för mig i min säkerhet; men wäl at ganska lätt kunde hända, at detta skadeliga säkerhets förgift kunde omsider, sedan det dageligen arbetat derupå, döda och förgjöra mig. Låt mig derföre i tid, och medan det ännu är i min förmåga, göra båttring.

Skulle och Satan wilja förbrå mig wid min hådanfärd några synder, som jag ännu icke nog rätteligen skulle hafwa ångrat, och wilja göra mig dem obestrikteligen swåra, så låt mig wid min ändalykt åtnjuta den nåden, som du bewiste röfwaren, at jag icke förtwiflar i mina synder. Ännu i denna dag wet jag, at när jag döer, skal jag wara med dig i Paradis. Och på det jag således gladeligen må skiljas hådan, så förlåna mig, at jag alltid må beställa mig om, at tidigt beställa om mit hus, och ibland de mina handhafwa en fredsam ordning, så at enighet och wänskap må blifwa bibehållen dem emellan.

Dig, o fromma Urf-förlånare! befaller jag alla de mina. Sänd dem trogna wänner och förmyndare, som låta sig wårda om dem i deras nöd, försörja och upfostra dem. Wälsigna alla mina efterkommande, och bewara dem, at de icke insnärja sig i werlden, utan lefwa sagtnodeligen och gudfrugtigt. O alwetande Gud! Du wet och ser all ting förr än det sker. Skulle nu någon af de mina blifwa gammal och fullwuxen, och icke wilja låta regera sig af din Anda, så tag densamma desförinnan i des menlösset til dig, at ingen af dem må blifwa förtäp-
pad.

pad. Handla för öfrigit med dem i timlig mätto som godt och saligt wara kan. Haf dit barmhertiga öga på dem, jemwål då, när de stå under dit kors, och skola efterfölja dig.

Du west ju H Erre Jesu aldrabäst, huru de fattiga, nödlidande och förlätta äro til mods i sina hjertan och sinnen, efter du sielf på korset utropade, at du war öfwer-gifwen af Gud. Ach låt mig wäl fatta denna trösten, icke allenast i mit lefwerne, at jag sagtnodigt ställer min förtröstan på dig i alt kors och olycka, som du tilskickar mig, utan och wid min hådanfärd, då jag öfwerfalles af smärtesam sjukdom, anfåkning och den sista dödsnöden, at jag då icke må gripa til olofliga medel, utan i al ting med tolamod, sagtnodigom anda och fast tilförsigt under-kasta mig din heliga wilja och afwagta din hjälp. Ach! öfwergif du mig icke i denna min swåraste nöd.

Mig törstar, H Erre, i trona efter dig och din nåd. Wederqweck mig med din heliga Andas rika tröst. Be- wara mig för den för werlden angenäma wällusts dricken, för des bedrägeris och fåfångas bittra galla, hwilken först sätter fram det söta winet, nämligen sin bedrägeliga wän- skap, men til slut gifwer den wederwärdiga bittra drycken, både timmeligit och ewigt förderf. Mig törstar, H Erre Jesu, men efter dig och dit för mig utgutna blod. Låt kraften af en enda droppa falla på min i döden wanmåg- tiga själ, så lär hon strax känna din nådes och det ewiga lifwets ljufwa ångla-dryck.

Ach se, min Jesu, huru alt är fullkomnat, hwar- til du ämnat mig i detta jemmerfulla lifwet. Din nåd och barmhertighet är fullkomnad på mig, hwilket jag aldrig tillfyllest kan prisa och berömma. Mit ämbete och fall, hwaruti du, efter din goda wilja, satt och förordnat mig, är fullkomnad. Men har icke alt blifwit fullkom-

nadt efter din wilja, Herre Jesu, så årsått det, som hos mig brister, genom din fullkomliga tilfyllestgjörelse, uti och genom hwilken alt, hwad godt är och för mig kan nödigt wara, blifwit fullkomnadt. Mit förs och min besvärlighet, som du mig pålagt, är jemwäl fullkomnad, och det lifaledes genom din heliga tilfyllestgjörelse. Genom din kraft har jag dragit hwad du mig pålagt, och genom din nåd har jag bragt det så wida, som det nu är. Skulle nu så behaga dig, at ock mit lefwärne skal blifwa än mera fullkomnadt, fastän det redan genom din godhet är nog fullkomnadt; så är jag här, o Herre, och låt mig jemwäl omsider saligen fullkomna slutet deraf. Men är så din wilja, at du mig til godo beslutit fullkomna ännu något, som i mit ämbete är ofullkomnadt, så ske ock härutinnan din willje. Gif allenast, at alt efter din wilja må blifwa fullkomnadt til din ära och min salighet.

Det ware nu härmed huru det wil; men när alt är wäl til ända bragt, så befaller jag då och altid, min ewiga Fader och Gud, min anda i dina händer. Du har dragit omsorg om mig, du har återlöst och helgat mig, utaf din andas inbläsande hafwer jag fått min själ och anda. Sag hwad dig tilhörer, trofaste Gud, och låt hwarken werld eller Satan få någon del i mig, utan gif, at jag med denna din Sons bönesuck må änteligen sluta mit lif: Fader, jag befaller min anda i dina händer, i din Sons Jesu Christi Namn. Amen.

IX Beträffelsen.

Om underwårken wid Christi död.

Matth. 27: Marc. 15: Luc. 23: Joh. 19:

Jag må sannerligen billigt utropa med den fromma hedniska höfwitsmannen, at denna Christus, hwilken war

war af Judar och Hedningar öfvergifren, öfkyldigt för-
rätt, falsteligen anklagad, orättferdigt dömd och korsfäst,
samt numera som en menniska död, warit Guds Son och
hela werldenes Frälsare. När icke hans mågtiga gerningar
och besynnerliga underverk, som han gjorde medan han
lefde, kunde derom öfvertygga de dels i ondskan förhårdade,
dels i sina lustar förblindade Menniskior, wittnade dock de
öfwanliga underverken wid hans död derom, så at jag bil-
ligt ännu i dag må slå mig på mit bröst, och wända mig
Christus welat wid och efter sin död tillkänna gifra sin
Gudom för alt folk, Judar och Hedningar.

Och repa nu mod, du för dina synders skul beymrade
själ, slå ifrån dig al fruktan för alt slags kors och själfwa död,
håll, slå ifrån dig all fruktan för att pågå wår wälsignade
annalkande döden, träd til din Frälsares kors, betrakta
hwad för tecken stedd på alla orter, och låt dem tjena dig til et
Christeligt och heligt lefwarne samt en salig död. Si, där
hänger din Frälsare, Guds ewiga Son, emellan himmel
och jord, och har blifwit en förbannelse för dig och hela
werlden. Han hade magt både at behålla och låta sit lif,
men han lemnade det gärna för din själs skul. Låt detta
icke allenast wara dig en tröst i din nöd, at du må dö oför-
skräckt, emedan du dö i Christi wälsignelse, som blifwit en
förbannelse för dig; utan låt det också wara dig en efterfölgd
i döden, at du må wara willig och beredd at då när och
huru din Gud wil, emedan Christus genom sin williga död
förmärswat dig lif i döden. Och se, änskönt han werkeligen
dödt som en sann menniska, är lifwål hans död, emedan
han war Gud och menniska i en person, en försonings död,
och wisar oss således hans kärlekrika hjerta, jemte hela lif-
gifsande strömar, fulla af Guds nåd och barmhertighet.
På det ingen ting måtte blifwa förborgadt utaf hans outhä-
geliga kärlek, lemnar han lifsom et fönster öppet til sit
hjerta wid sin sida, och ström rinner blod och watn derutur:

liffens watr, at genom döpsen twä din orene och besläck-
de själ, och liffens blod, til at dermed låska, upfriska och
wederqwecka din afmattade själ, så wäl medan hon bor
i detta lifwets synda- hus, som ock i sjelfwa döden til et
ewigt lif.

Allt detta lärer dig til tröst. Men märk ock härwid
de obarmhertiga försåstares ogudagtighet. Judarne wo-
ro så förargade på wår Frälsare, at de icke til freds stältes
af det smärtefulla försåstandet, utan de bådö Pilatus,
at de uphängdas kroppar, såsom för Gud förbannade, måt-
te nedtagas; för hwilken orsak skul de sönderbröto de twänne
Röfwarens ben, på det at de så mycket mera plågade, måt-
te så mycket snarare dö. Men hör här hwad för under! Ea-
gen om Påskåttandet förböd, at sönderbröta något ben på
det forna Påskalambet, som förebildade Christum, det
rätta Guds lam. Således måste Frälsaren med stort rop
afvida och dö, förr än dessa tyransfeliga bödlor woro i stånd
at plåga honom mer. Alltså blef intet ben sönderbrutit på ho-
nom utan när de med förundran sågo, at Chri, us war redan
död, öppnade de hans sida med et spjut. Och hwad för en
kraftig tröst är icke detta för oss i wårt lefwerne, i alt förs och
olycka, men ännu mera hwad för en säker tröst i döden?
Churu ondt dina fiender mena med dig, kan lifwäl utan
Guds wilja och tilstådijelse icke det minsta här frökas eller
ben sönderbrötas på dig, när du öfwerantwardar och befäl-
ler dig Gudi. Men hwad dig sker med Guds wilja och til-
stådijelse, det sker til dit bästa. Skulle döden komma för-
hastigt på för dig eller de dina, så haf den wisja förtröstan
til Gud, at han altid låter dig dö i den rätta och saliga
stunden. Huru många fromma menniskior blifwa icke ofta
borttryckte från olyckan, innan hon kan träffa dem, då de
komma igenom döden til ro och insomna ifrån mycket bekym-
mer, sorg och olycka, så at intet ben kan sönderbrötas på
dem

dem af deras fiender, såsom de tänkt at göra. Du dör
altså med nöje, när du har lemnat dig i Guds hand och
anbefalt dig honom uti den rätta och bästa tiden.

Si, Solen mister sit stien, och emot naturens ord-
ning blir et tjockt mörker i en tid, då ingen Solens för-
mörkelse, naturligt vis kunde se. Hon kan icke se det on-
da, som utöfwas på Guds Son, hwilken våra synder
försåstat. Huru ofta begär du icke, du wanartiga men-
niska, utan at se för Solen, midt på ljusa dagen de för-
sträckeligaste synder och misgärningar. Du rådes ej alle-
nast icke för Solen, utan det som mera är, icke en gång
för Guds alseende öga, hwilket är klarare än Solen. Och
måtte jag då, medan tider är, skyla alla mina synder, som
jag begärd i min lefnadstid, under min Herres purpur-
mantel, på det icke Solen, när jag skal dö, må uppenba-
ra mina synder, och anklaga mig både för Gud och menni-
skior. At icke detta må se, så kasta du min Trälsare He-
re Jesu, mina mångfaldiga synder, dem jag aldeles icke
wil neka eller bemantra, uti din tilfredsstälta och genom
dit blod i denna din sista dödsstund försonta Himmelska Fa-
ders nådes och barmhertighets afgrund. Låt din döds sista
förmörkelse fördömlia och öfwerstyla alla mina wederskyggeli-
ga synder, at de ewinnerliga måga blifwa förborgade och ic-
ke behöfwa at ställas i ljuset för dit heliga ansigte. Och när
det i min sista dödsstund jemwäl blir mörkt för mina ögon,
så låt mig tänka på den timan af dit lidande, då det blef
mörkt för min skul, på det jag icke må försträckas för döds-
sens mörker, utan lägga bort al fasa för döden och mina
synder, och i trone på din förtjenst gladeligen se in i him-
melen, huru där genom dig, efter utståndet mörker i döds-
stunden, blifwit lyst wid Guds duns Faders höggra hand
i det paradiset, som du genom dit lidande uplätit, så
at jag icke mera behöfwer at frukta för den ewiga dö-
den.

Äfwen som jorden stalf wid din död, Herre Jesu, och gaf witnessbörd om din oskuld, så darrar och bäsvar jämwäl mit samwete, när jag tänker på den sista jordbäfningen och derwid öfwerwågar mina skulder och synder, med hwilka jag ofta upsäteligen har korsfäst dig. Men låt mig dock åtnjuta jordbäfningens kraft wid din död, at äfwen som då många heligas lekamen, som sufwit hade, upstodo och gingo in i den heliga Staden, och syntes mångom; så måga och mit samwetes rörelser härigenom på samma sätt blifwa upwätte til en san ånger, och upstå i en ny inwärttes menniska, som icke allenast låter i den Heliga Andas kraft upwäcka sig af dig, låter se sig i din Heliga Kirkas stad, ja låter här lysa sit ljus til dit lof, uten och förnemligast, när den sista stora jordbäfningen timar, upstår i din kraft och ingår i den Heliga Staden, det ewiga himmelska Jerusalem, samt ewinnerligen synes och blifwer funnen i alla heligas antal.

Mjuka genom din kärlek, som du förmedelst din död frivilligt bewist mig, mit hjertas hårda klippa, at hon må remna och blifwa wel, öpna sig genom dit blod i rättferdighets frugter, och genom din goda Andas gjöras frugtbar, til at tjena Gud och menniskior i helighet och rättferdighet som dig tåtelig är, i san tro på dit lidande, död och förtjenst. När således mit stenhårda hjerta i min lifstid blifwit mjukt genom san bot och bättring, så bestånk detsamma med dit blod til min sista ånda, at det må finna des kraft i dödsångsten, och emedan alla mina synder förlätne äro, i kraft deraf, trösteligen upstå och ewinnerligen lefwa. En jag är derom nog försäkrad genom din i kropsens död för mig utgifna lekamen, och genom dit dyra för mig utgjutna blod, hwilket jag så ofta i den heliga Natwarden på din befalning och til din åminnelse, i kraft af dina ord åtnjutit, at dermed icke allenast min själ blifwit renad från synder och

och lefvande gjord, utan och min kropp igenom deffam-
mas åtnjutande i trona erhållit sin lifskraft, så at änskönt
han timmeligen dö, förmultnar och blir til intet, kan
dock lifsens såd och kraften utaf Jesu Christi Guds Söns
lekamen och blod icke dö, utan jag skal i förmågo deraf åter
blifwa upväckt på den yttersta dagen, och lefwa i Christo til
et ewigt lif. Jag wet säkert, at numera kan ingen ting
skilja mig ifrån din kärlek, hwarken dö, nöd eller farlighet
hwarken högeht eller djuphet, ja icke sielfwa synden.

Ty änskönt synden är den skiljomuren, som söndrar
mig och din Fader ifrån hwarandra, är den dock, Gudi lof!
genom dit lidande och dö aldeles undanrögd. Förlåten
är sönderrämnad i det aldraheligaste, på det wi säkra och
obehindrade måtte kunna inträda genom dig för din Him-
melska Faders nådestol, och i dit namn bedja honom om
alt hwad oss godt wara kan både til själ och kropp. Blif
wer än synden i mit kött och blod så länge jag drager min
brärliga kropp, så wet jag dock min Frälsare, at detta för
din rättferdighets skul hwarken kan blifwa mig tilräknadt, el-
ler ewinnerligen skada mig; utan så snart det dig behagar,
skal detta min kropps synda-förhänge genom döden sönder-
riswas, och min själ då strax se in i den ewigt warande hwi-
lans alraheligaste, som finnes uti Guds hand, och där ewin-
nerligen glädja sig i dig utaf din himmelska Faders nåd.
Hielp mig fördenskul, min kära Herre Jesu, at jag hwar-
ken försträffes eller blir bestört, när min omtalta lifs förlåt-
småningom begynner at rämna och brista under al slags sluf-
dom och menskliga tilfälligheter, utan förlån, at jag åstä-
dar, afwagtar och utstår alt med et gladt hjerta, i den wisä
förhopning at åfwen somdit lidande och dö måste tjena til
din härlighet, så skal och måste jemwäl jag genom nöd och
dö, och alt hwad timmeligen må hållas eller fallas för ondt,

gå in i det alraheligaste, hwaräst jag med alla Änglar och utivalda får åskåda och lofwa Gud i alla ewighet. Amen.

X. Beträktelsen.

Om Christi Begräfnings.

Matth. 27: Marc. 15: Luc. 23: Joh. 19:

Christus har genom sin hwiia i grafwen helgat alla våra grifter, at de blifwit våra kroppars säkraste och ljuswaste säswekamrar.

Så angenäm Lustgården Eden i början war, och så lyfligt och sålt våra första Föräldrar kunde lefwa och förlustas i honom, så förfräckelig blef han för dem, när de med synden wisade olydna, så at de stucko sig undan för Gud, flydde för hans röst, och således gjorde både sig och alla sina barn olyckeliga; ja de nedgrafde sig lifasom lefwande deruti, och på det sättet blef Guds härligaste lustgård dem til en wedersinggelig syna-graf. Deremot blir Josephs af Arimathia örtegård, som förmedelst den nya graf han där låtit uthugga åt sig uti en klippa, til äfventyrs måtte förfommit honom bedröflig och orolig, den, säger jag, blir lifwål för honom et nyt Paradis, och sielfwa den grafwen, hwilken han gaf vår Frälsare, blef för honom den angenämaste sofkammare, ja derigenom blifwa ock alla grifter, hwaruti de saligen aflednas kroppar nedläggas, de ljuswaste kamrar, där wi insomna från mycket bekymmer och elende, til des wi med frögd blifwa upwäkte til den ewigt warande glädjen.

Gif derföre, min Herre Jesu, at jag icke må förfräckas för min graf, när jag betänker huru min kropp skal deruti förmultna, blifwa mattemat och ånteligen stoft och aska. Ty det ländar mig jämnwål til bästa, at min swaga siuka

siuka kropp allenast där aflägger hwad swagt, siukt och til
det ewiga lifwet onyttigt är, hwarigenom det dödeliga iflä-
der sig odödeligheten och det förgångliga oförgångeligheten,
då jag, äfwen som du min Herre Jesu gladeligen upstådt,
jemwål skal genom din kraft åter upstå på den yttersta dagen.
Förlåna mig allenast min Frälsare, at jag i min lifstid
djupt nedgrafwer dig i mitt hjerta, och aldrig släpper dig ifrån
mig, så skal jag genom dig gladeligen framgå med dig
utur den mörka dödsens grop, då hwarken mina synders
stora sten, för hwars skull kroppen måste til straf inslutas i
grafwen, at til en tid förblifwa där såsom uti et fångelse;
icke eller denna werldenes insegel och teken, som hon här tän-
ker at trycka uppå mig, och dymedelst at hindra
min andeliga upståndelse, skal kunna afhålla mig derifrån.

Dit lidande, död och begrafning är för mig den myrrham
och aloe, som icke allenast befriar min kropp at wara ewigt
förmultnad, utan gör mig ock helt och hållit odödelig.
Din blodiga swett uti örtagården är för mig en angenäm
swetteduk, med hwilken du astorkar icke allenast alla mina
tårar, utan ock den blod, som så mycket kors och lidande
nästan prägar utaf mig, och hwarmed du, som en kär Mo-
der, ljufligen och wäl inswepar mit hufwud, så at jag fri
från al sorg och bekymmer, kan helt stilla och roligt få sofwa
ut. Din åt mig förwårswade rättferdighet är det rena lin-
klåde, uti hwilket den syndiga kroppen inweklas, förän-
drar sin natur och i det ewiga lifwet anses helig och rätt-
färdig.

Så låt då komma, min Gud, när dig behagar, det
glada bodskap och den angenäma stund, at jag skal föras i
min hwilokammare. O lycksaliga dag! o sälla tima! då
jag skal blifwa förlöst från denna dödsens kropp. Allt det
rop och buller, som mina fiender wilja göra och anställa i

denne werlden för min graf, til at derigenom göra den försträckelig för mig, skal likwål icke förwilla mig, ty om jag allenast saligt får stillas hädan, så är jag wål bärjad. Om och mina döda ben skulle här oroas, omkringkastas och icke hållas wärdige at ligga förwarade på sit wiså ställe, så har likwål själen hwila uti och hos dig i paradiset i Guds hand, där intet qwal är.

Är det nu din wilja, och för mig godt och saligt, så låt mig blifwa begrafwen i min egen graf, som jag länge sedan för mig utwaldt, och bredemid de minas beredt har; hwarom icke, så se Herre din wilja, ty hela jorden är Herrens. Wi skelfwa äro jord och utaf jord, och måste blifwa til jord igen, ehwaräst wi dö eller blifwa begrafne. Det kommer på et ut, om wi blifwa begrafne på et eller annat ställe, wi hafwa så när til det himmelska Jerusalem från den ena orten, som från den andra. Desutan har du Herre Jesu, med din döda kropp och begrafning helgat hela jorden, som tilföre war en förbannelse. Ja emedan din heliga kropp icke undergått någon förwandling i jorden, har du dermed likasom gjort dig jorden förbunden, så at fastän hon har magt at i grafwen och stoftet göra våra döda troppar til jord, stoft och aska, och aldeles förtära dem, skal och måste hon likwål på den almånnas upståndelses dagen göra noga råfenskap derföre, så at icke det minsta hår, ben eller stoft skal blifwa tilbakas; utan alla, alla skola wi upstå, dina trogna til ewigt lif, men de ogudagtiga til ewig försmådelse och blygd. Jag wet och tror, at som du min Återlösare lefwer och är upstånden ifrån de döda, så skal och du på samma sätt upwåcka mig af jordene, jag må ligga hwar jag will, och jag skal då med deså min hud omflådd warda och i mit fött få se Gud. Jag skal se honom och mina ögon skåda honom, honom och ingen annan.

Det

Det lärer mig jemväl til en kraftig tröst, at då de ogudagtiga Judar tänkte wisa emot dig, min Grälsare, alt begabberi wid och efter din död, kommo likväl helt främmande och förnämt folk, at taga emot din dyra lefamen och hederligen lägga honom i en ny graf. Det är fördenksul aldeles icke nödigt, at jag i min lefstid har så mycken omsorg och bekymmer, huru och hwarest jag må blifwa begrafwen. Gif mig allenast en salig anda. Min andelösa kropp hwile hwar den wil, om det och wore på den förägteligaste och smådefullaste ort, du har dock genom din begrafning, Herre Jesu, helgat alla ställen, och lærer wäl weta, at åter föra ihop mina ben, om de än woro fördelta i många tusende små stoft, så at icke det ringaste deraf skal saknas.

Dit lif, min Herre Jesu, ware mit lif och mit rättensnöre i mit lefwerne, så länge jag wistas här i werlden! Dit lidande, förs och död ware min tröst, icke allenast när jag här i werlden måste lida och utstå mycken ångest och qwal, utan och förnämligast i döden, då jag skal afbördas mig naturens skuld, och låta nedläggas mig i den mörka dödsens graf, på det jag helig och rättferdig, så wida hos mig står, må genom din Heliga Andas kraft lefwa uti dig, saligen dö uti dig, genom din alsmågtighet upstå med dig til det ewiga lifwet och med förenad själ och kropp loswa dig i alla ewighet. Amen.

Tänkar

Öfwer rätta bruket af Christi lidande.

Min Grälsare! dit förs al frögd mit hjerta gifwer, Dit förs är al den stätt och al den ro jag har; Dock ej min kärleks pligt deraf en minskning tar, At dina plågor och dit qwal min sågnad blifwer.

Nej, uplyst af dit ord, jag nådens sötsmål finner,
 Alt af din plågos natt jag solskin hämta får,
 Och al min glädje-lust från dina ömma får.
 Dock billigt, at jag ock med oro mig påminner,
 Det just mit synda-gift har gjort dig sådan smärta,
 Och at dit dyra blod skull' rinna för mit brott;
 Fast du det wille sjelf af kärleks högsta mått.
 Så blandas frögd och qwal i mit uprörda hjerta,
 Jag tröstas af din död; men ångslas at jag har
 Med synden dödat dig, som högst oskyldigt war.

XI. Beträffelsen.

På Palm = Söndagen.

Matth. 26; Marc. 14; Luc. 22; 1. Cor. 30; II.

Christus har uti sit Testamente lämnat åt alla sina trogna
 Lärjungar, som hålla sig efter hans stadgar, och såsom
 trogna hörsama arswingar efterfölja honom i kärleken, alla
 de himmelska ewiga skatter, som han förwärfwat medelst
 sit lidande och sin blodiga förtjenst. För samma orsak kan
 hwar Christtrogen tilägna sig de samma, frögda sig wid
 al sin andas och själs fattigdom utaf hans rikedom, och
 trösta sig under alla sina angelägenheter i lif och död af
 detta nåde-Testamente.

Se och betänk min Själ, din Frälsares öfvermåttan
 stora kärlek midt under hans största bekymmer. I
 den natten, då han förrädder wardt, ja då han helt wäl
 som en alwetande Gud wiste, at han skulle förräddas af Ju-
 das, öfvergifwas af alla sina lärjungar, öfwerantwardas
 åt syndare, och med hån och spott, marter och pina bort-
 föras til den smädefulla korsens död; ja då han jemwäl helt
 wäl wiste, at hans almännen och i så trogen wälmening utstånd-
 na lidande och död, med al des förtjenst för alla och hwar och
 en i synnerhet, skulle dock förägras af de flesta, hans heliga
 blod

blod trampas under föttern, och utan den minsta taksamhet förgåtas af den ogudagtiga werlden; kunde han likwål icke förgåta sina trogna, utan uprättade sit heliga nya Testamente, och utdelade åt oss, i, med och under bröd och win, som han med taksägelse emottog och gaf sina lärjungar, sin sanna, wäsenteliga, på korset nu utgifna och brutna lekamen, och sit sanna wäsenteliga utgutna blod, samt skänkte oss derjemte alla sina nådegåfwor och wålgärningar, som han förwårswat och förskaffat oss och hela werlden.

Så stor, ja omätelig stor, som denna Christi kärlek för dig är, och så stora alla hans förwårswade och dig i detta heliga Testamente beskärde gåfwor och rikedomar äro; så stor taksamhet fordar han oss af dig både för, under och efter denna hans heliga Natwards åtnjutande, hwartil hufwudorsaken är, at så ofta du åter af HErrans bröd och dricker af hans kalk, skal det wara til åminnelse af allt hwad han för dig lidit och utstådt, samt at förkunna hans död, til des han kommer och genom en salig ånda tager dig, såsom en med sin lekamen och blod bespisad ledamot, til sig. Ty hwilken som owårdig åter af detta heliga brödet, hwilket är Christi lekamens delagtighet, eller dricker af HErrans wålsignade kalk, som är Christi blods delagtighet, han är skyldig til Christi lekamen och blod; och emedan han således owårdeliga åter och dricker, så åter och dricker han sig sielfwom domen, för det han icke åtskiljer HErrans lekamen. Det är fördensful icke nog med bruket allena, utan det bör ske med et wärdigt anammande och en trogen beredelse. Ty wi kunna icke wid denna heliga måltid tillika dricka HErrans kalk och djefwulens kalk, som är upfylld med werldenes synda-win och yppiga wållust. Wi kunna icke tillika blifwa delagtige af HErrans bord och djeflarnas bord.

Hör allenast, huru mycket Apostelen, som hade undfått detta af HErranom, förebrår de Corinthier, at de icke

icke på bättre sätt kommo tillsammans wid HErrans bord, och wil, at Menniskan förut skal pröfwa sig sielf genom sann bot, döma sina egna synder och sedan i en fast tro tråda fram til detta bordet, at äta af detta brödet, som är HErrans lefamen, och dricka af denna kalcken, som är Christi blod, hwilket han bestårt oss med denna sin sista wilja, och hwarmed han tillika wil meddela oss alla sina åt oss förwärfwade wälgärningar.

Emedan wi således genom hans sanna lefamen och blod blifwa inlifwade i honom, så wil han oss, at wi, såsom hans sanna lemmar, skola i vårt lefwärne bewisa oss wara werkande i kärleken. Gåstän det är en kropp i Christo, hwilken har många lemmar, måste dock alla lemmarne, såsom särskilda, tjena hwarandra, så många de någonsin äro. Annars är den lemman, som icke wil tjena den andra, icke wärd, at den hänger fast wid kroppen; utan när den wil smitta och skada de andra lemmarne, är det bättre, at den onda handen och förargeliga foten warder afbuggen, och det förargeliga ögat utrifwit, på det hela kroppen och alla des öfriga lemmar icke mera måga taga någon skada af dem.

Såremot kunna alla de, som i sann tro hålla sig til detta hans bord och sista Testamente, samt bruka detsamma efter hans inrättning, blifwa delagtige af alla hans ågodelar och gåfwor, samt arfwingar til det ewiga lifwät, undfå syndernas förlåtelse i kraft af hans dem meddelta lefamen och blod, och således i Christo försäkra sig om alla hans wälgärningar och den ewiga saligheten.

Haf tack min HErrre Jesu, för denna din nådiga in-
stiftelse och alraheltigaste inrättning, hwarigenom jag
med många andra ofta blifwit spisad och läskad wid detta dit
nådebord med din sanna lefamens och blods heliga manna.
I kraft

I kraft deraf har jag och uthärdat mången bedröfwad och mörkt dödsnatt. En genom din magt och kraft har jag blifwit uppehållen och styrkt på detta lifswets farliga wäg, i den wrånga ogudagtiga werlden, at jag icke rakat i swåra synder, eller helt och hållit blifwit liggandes i döden. Din swåra pins och förs natt har gjort alla mina swåra, ångsliga, jåmmer-och smärtefulla nätter, som du efter din wilja låtit komma öfwer mig, lätta, ljusa och klara, så at jag deruti icke omkommit, utan åter fadt se Guds nådes och barmhertighets frögddefulla morgonrådna. Och se, nu skrider det allt närmare til den sistalånga dödsnatten. Mina ögon, som i ungdomen varit friska och klara, börja småningom allt mer och mer at förmodkas. Alla mina kropps och själs krafter begynna at taga af, och min hela lefnads sol wil nu gå neder. Ah du ewiga ljus, som uplyst hela werlden, och i synnerhet den natt, då du för-rädder wardt, wid detta dit Heliga Testamente, uplyste dina lärjungar til det ewiga lifwet, uplys och mig på samma sätt med dit heliga uppenbarade ords ljus.

Du har ju sagt, du ewiga werldenes Ljus: Swilken som håller min ord, han skal icke se döden ewinnerliga. Om jag nu i min swaghet icke ofta hållit din ord, såsom jag billigt bördt, ach! så har du ju i detta dit heliga Testamente låsivat mig, at jag i kraft af din sanna lekamen och blod, som jag många gånger til din åminnelse åtnjutit, och ännu ofta til min själs wedergwectelse, i synnerhet til en god resekost och spis på min förestående sista resa tänker at anamma, skal hafwa syndernas förlåtelse. Det tror jag, förtröstar på dit ord, och är försäkrad, at jag igenom denna heliga spis och druck skal än widare styrkas och bewaras, jemmål i sielfwa döden, til det ewiga lifwet. Jag beder fördenstul, låt mig wid min sista ån-
da icke beröfwas denna heliga spis, utan dermed wedergwec-

qweckas, och genom dig, du sanna och ewiga Ljus, wäl genomgå denna mörka natten, gladeligen se dig, du ewiga rättfärdighetenes Sol, wid den snart frambrytande yttersta dagens morgonstund, och ingå igenom dig til det ewiga lifwets ouphörliga glädiedag.

Emedan du, min Frälsare HERRE JESU, så troligen ment med mig, och uti dit heliga Testamente och sista nåde-wilia så wäl tänkt på mig, at du jemwäl förskrifwit och öfwerlämnat dig åt mig med alla dina wälgerningar; så gör jag häremot i djupaste tacksamhet min yttersta wilja och testamente: Jag förklarar dig, o Gud du heliga Trefaldighet, til arfwinge af alt, hwad jag til själ och kropp äger och förmår, samt upofrar mig hel och hällen åt dig allena. Du har skapat, återlöst, uppehållit och i hela min lifstid frälsat mig från all fara, med din kraft tröstat och genom dit ord och Sakrament så helgat mig, at icke det minsta goda finnes hos mig, som icke tilförene warit dit, och det du mig sjelf icke gifwit hafwer. Gördenkul testamenterar jag dig härmed alt det tillbaka, som både til kropp och själ i lifwet och i döden kan wara hos mig, samt derjemte alla de mina som du mig gifwit hafwer, så at ingen af dem må förtappad warda. Hwad åter ondt och misshageligt i mig finnes, förbättra det hos mig genom din barmhertighet, och förök samt uppehåll genom din nåd alt hwad godt wara kan. Är det din wilja, o gode Gud, at jag ännu en tid skal swäfsa omkring i denna onda bedröfweliga werlden, för at tjena dig i mit kall och ämbete; så låt icke des mindre detta mit Testamente blifwa kraftigt och beständigt, at jag i hela min lefnad, wid alt mit görande och låtande, må altid med de mina wara och blifwa din egen. Låt oss aldrig skiljas ifrån din hand, och om du skulle se, at werlden, wårt eget kött, synd eller djefwul wil här under vår lefnads

nadstid göra någon fordran uppå oss, så tillåt det icke, alsmågtige Gud, utan tag hwad dit är, hwad jag dig gifwer och genom din kraft i trona lofwar, tag det i dinom Anda genom en salig död. Och när den sista dödsnatten för handen är, då själen, den jag i synnerhet anförtror dig, skal skiljas ifrån kroppen; så uptag henne i dina händer, på hwilka hon teknad är, och efter jag nu och alltid anbefaller dig henne, så för henne in i de lefwandes land, at hon aldrig må skåda den ewiga döden. Min gamla swaga kropp, som är förgångelig och dödelig, antwardar jag wäl i anseende dertill at jorden, allas vår moder, at hon där må betala synda-skulden och aflåda sig hwad förgångeligit är, samt änteligen roligt hwila in til den stora föreningsdagen; Men när du Herre Jesu, som är sielfwa upståndelsen och lifwet, wil åter upwäcka honom, hwarpå jag har et kraftigt bewis uti din så ofta åtnjutna lekamen och blod, så öfwerlemnar jag honom at dig, i trogen förtrostan, at du för din död och förtjensts skull låter honom wara din, återigen förenar honom med själen och införer honom med alla Änglar och utwalda i dit ewiga Rike, til at där i alla ewighet prisa och lofsjunga dig, du ewiga Trefaldighet.

Detta är i din kraft min uprigtiga tanka och yttersta wilja: bibehåll mig, o himmelske Fader, wid densamma in til min anda genom din Heliga Anda, och låt mig då derutinnan med glädje och frögd sluta mit lif. Stadfast och besegla denna min yttersta wilja, genom Jesu Christi blodiga sår! Amen.

Min Anda lyft dig op! All andagt hos mig wäckes!

I Sinnen samlen er! Swar tanka liflig blif!

At se et dukadt bord med tröst, med kraft och lif,

Och all den sálhet, som i Jesu sår uptäckes.

När trolöst han förräds, hans trohet sig förklarar,
 Hans kärlek ger til kost sin egen kropp och blod.
 Ach! kom uplysta Själ, styrk här et tvefand' mod;
 Men at du dit förnuft i lydna wäl förwarar.
 För ögat syns wäl blott et litet bröd och win;
 Men tror du Christi ord, så lär du bäst at skilja
 Den sanna spis och dryck, at nögd med Herrans willja
 Du då utbrista kan: Nu är min Jesus min,
 Ty den det slifat har, han kan det möjligt gjöra.
 Swad of otroligt syns, skal Gud til ända föra.

XII. Beträktelsen

På Långfredagen.

Joh. 13: 2:

Den, som icke är twagen af Christo, han har ingen del med el-
 ler i honom. Ty Guds Sons blod allena renar of af
 alla våra synder.

Wil man blifwa ren til själ och kropp, wil man blifwa
 ren i lif och död, så måste man två och rena sig med
 Jesu Christi blod, det enda försonings offret för alla men-
 nishors synder. Ja kära menniskja, laga så, at dina föt-
 ter blifwa twagne af Christo, det är besita dig altid, men
 i synnerhet wid din död, då din kropps fötter skola stiga in
 i sin likfista och graf, men själen med sina andeliga fötter
 tråda in i det andra lifwet, at dina fötter då uti san än-
 ger och bättring äro rentwagne med Christi blod. Ty på
 denna fotatwagningen beror alt; som du då blir fun-
 nen ren eller oren, så skal du of blifwa dömd. Swaräst
 trädet faller, där blir det liggandes. Derföre är det icke
 nog,

nog, at dit hufvud i din ungdom blifwit twagitt, at dina
händer i din manliga ålder blifwit twagne, och waftat sig
för syndenes smitto, så framt du skulle wilja i din höga
ålder besudla dina fötter med synder och flamsäckar, utan
dessa dina fötter skola och måste in til din sista ånda blifwa
twagne. Swilken som står fast in til åndan, han skal blif-
wa salig. Swilken som wid sit lefnadsflut begynnes hafwa
i sann ånger och bättring twagitt och renat sig i trone med
Jesu blod, han behöfwer sedan intet mera, ty han är då
fyllest ren. Försumma fördenskul och upflut icke denna
twagningen, medan du lefwer och icke wet, när dit lefnads
flut kommer.

Twå dina fötter i rätt kärlek mot din nästa uti dit kall,
tjenst och ämbete. Märk wäl, at älsköt Christus wiste
al ting, och hans Fader hade gifwit alt i hans händer, så at
han ganska wäl wiste hwilka lärjungar woro och skulle blif-
wa rena eller orena, underlåt dock icke den fromma Fräl-
saren at underwisa dem, huru de rätteligen skulle förrätta
fotatwagningen på sig sielfwa och andra. Et efterdöme
har han lemnat oss, at wi skola gjöra på samma sätt som
han, nemligen twå hwarandras fötter, det är, likmåttigt
hans förnyade bud, älska och bewisa hwarandra al kärleks
tjenst.

Ty se, Han är vår Mästare och Herre: Nu är wis-
serligen tjenaren aldrig förmer än des Herre; Swadan
kommer det då, at wi nu alla äro Herrar och Mästare,
och låta andra gärna tjena oss; men ingen wil, efter Chri-
sti wärs Herres och Mästares exempel, twå sin nästas
fötter, taga sig af de heligas nöd och bewisa dem en Chri-
stelig kärlekstjenst; Ach se, det kommer wäl den tiden, at
wi alla måste draga af oss våra kläder, och omglörda oss
med den hwhita dödsffjortan. Wi måste aflägga alla våra

fläder, antingen de warit af sammet eller silke, af silfwer eller guld, ehwad skapnad och besynnerligt mode de och haft. Kåisaren så wäl som den nedrigaste tiggare, Herren så wäl som tjenaren, den rika så wäl som den fattiga, måste undergå den almånnas Lagen. Då blir för ingen mera öfrigt, ty wi taga ingen ting hådan. Om wi och, när wi dö, lemna war kropp och döda lekamen än så prägtigt utsirad och beklädd, hjälper det oss dock alskintet: innom en kort tid är al den granlåten förmultnad, och då blir den blotta och nakna kroppen, den ofklädda syndiga menniskan qwarliggandes; då ses al blygd och nakenhet, då kan ingen mera gömma sig undan i sit wälbygda palats, utan maskar och ormar fråla om hwarandra på den nakna kroppen.

Salig, ja lyfsalig den, som twagit sina fötter, jäm: wäl här i werlden twagit sin nästas fötter, låtit sin tro werka genom kärleken, och i tid renat sig i Christi blod. Sonom skada hwarken hans hufwuds eller hans händers synder, utan de äro alla renade och aftwagne i Christi blod.

Herre Gud, rättferdige Fader, tänk icke på mina ungdoms synder, ej eller på al annan öfwerträdelse uti min öfriga lifstid, i det jag orenat mit hufwud och mina händer, ja och sölat mina fötter uti denna werldenes tråd; utan tänk Herre på din barmhertighet och två mina fötter, så at om jag ännu icke rätteligen har omwändt mig til dig, jag då, medan nådenes och reningstiden ännu warar, må blifwa genom en sann båttring renad i dit blod. Bewara mig och genom din Heliga Anda, at jag icke må i min ålder besläcka mig och mit samwete med synder och laster, och emedan jag i min förtsliga swaghet icke kan här i denna orena werlden wandra så säker, at jag icke

icke skulle besläcka mig ; så två mig alltid med din Söns
rosenfärgade blod , i synnerhet wid min hådanfärd , at jag
hwar dag må finnas ren in för dig. Och när jag skal
afsläggas min synda-flåddning samt afslåda min kropp , så
låt icke min själ finnas naken och oflädd , utan drag uppå
mig Christi rättferdighets kjortel , och Hans oskyldighets
rena och hwhita silke , på det jag ren befunnen på den sista
dagen , må ingå i de utwalda glädje , hwilkas föt-
ter jag här twagit med al kärleks tjenst , så at de där måga
emottaga och möta mig i de ewiga hyddor , och jag med dem
lofwa och prisa dig , sannan Gud , i alla ewighet. Amen.

D bistra dag ! om man den ej en natt må nämna :

Si källan af alt ljus til idel mörker förs ,
Här plågas den til döds , i hwilken al ting rörs ,
Så Solen ångslas måst och sjelfwa bergen råmna.
Förlåten flyfs i tu , och jordens grändwal stälswer ,
Ja hela himlens hwalf tyks stakas uti styn ;
Den blinda Juden dock ej rörs af sådan syn ,
Blott han för grafwens dörr ensten med omsorg hwalfwer.
Dit hjerta hårdar' är , o mennskja ! än en sten ,
Och solen med sit sten din säkra frögd utskämmer ;
Men tänk dock hwad det är , som så din Trålsar flämmer ?
Din synd , din stora synd : Gör dig då derfrån ren ,
Drif ondskan ur din själ , stört lasten ned i qwas ,
Och den förseglad lägg med Jesu i hans graf.

Ur rensta Jungfru - lif sann Gud och mennskja går ,
För alla mennskjors lif med sin död döden döda :
När han på forset dörr och mer ej orkar blöda ,
Han billigt nyer graf och rena linnen får.

Ach!

Ach! at mit hjerta kund' med guld's och pärlors pragt
 Af rener ofskuld sig med Trålsaren förena!
 Men Himmel, när för dig ej himlar äro rena;
 Hur' kan at vara ren, då stå i Syndar's magt:
 Jag wet, at intet godt bor uti föttet detta;
 Dock som dit dyra blod alt orent kan astwätta,
 Så wil jag just dermed bestryka mina sår:
 Jag wil, ty genom dig jag al ting ju förmår,
 Med dig min synda-kropp korsfästa och begrafwa,
 Sen upstå, lifsom Du, at ewig glädje hafwa.

